

Wijkveiligheidsprogramma 2020

Smaak van Zuid
stadsmakers
wijkveiligheid
2020
buurtaanpak
jeugd
bewoners
ondernemings
zorg en veiligheid
autokraak
digitale veiligheid
woninginbraak

1. Inleiding

Dit is het wijkveiligheidsplan 2020 voor wijk Zuid. Het is een korte samenvatting van de uitgangspunten en kaders voor ons werk en onze geplande werkzaamheden en prioriteiten voor 2020. Samen met bewoners, ondernemers, instellingen, organisaties en talrijke (veiligheids)partners werken we aan een wijk en een stad waar mensen veilig zijn, veilig handelen en zich veilig voelen. Preventie vormt de basis, en waar nodig wordt hard opgetreden tegen criminaliteit en overlast. Het algemene beeld is dat Utrecht steeds veiliger wordt.

In het stedelijke Integraal Veiligheidsplan (IVP) zijn missie, doel en uitgangspunten op het gebied van veiligheid beschreven. Voor de gemeenteraad is het IVP het instrument om te sturen op lokaal veiligheidsbeleid en de aanpak van veiligheidsproblemen. Het [nieuwe IVP](#) beslaat de jaren 2019 tot en met 2022.

Het hoofddoel van het Utrechts veiligheidsbeleid is om het huidige niveau van veiligheid tenminste te behouden. Daarnaast zijn vier ambities benoemd:

1. **Ondermijning steviger aanpakken**
2. **Zorg en veiligheid dichterbij elkaar**
3. **Een veiliger digitale stad**
4. **Veiliger verkeer**

De uitgangspunten van het IVP zijn:

- a. Veiligheid begint bij sociale samenhang
- b. Veiligheid maken we samen
- c. We werken vanuit het vraagstuk en passend bij de situatie
- d. We werken vernieuwend met informatie en kennis
- e. Veiligheid is meer dan cijfers

2. Analyse veiligheidssituatie in Zuid

In dit hoofdstuk wordt een korte analyse beschreven van de veiligheid in Zuid, inclusief de voornaamste trends en ontwikkelingen.

2.1. Veiligheid in cijfers

De totale geregistreerde criminaliteit in Zuid is het afgelopen jaar afgenomen. In 2019 is het totaal aantal misdrijven met 13% afgenomen ten opzichte van 2018, terwijl voor de totale stad er een toename is van 1%. Als we kijken naar de ontwikkeling van de laatste 4 jaar zien we een afname van 15%. Voor de beleidsprioriteit woninginbraak en autokraak is de situatie in Zuid in 2019 gunstig te noemen en zien we een forse afname. Voor de straatroven en zakenrollen zien we een kleine toename. Voor de overlast van drugs en alcohol zien we in 2019 een toename van 8%. Als we kijken naar de ontwikkeling van de laatste 4 jaar zien we een forse toename van 40%. Overlast van verwarde personen is in 2019 licht afgenomen maar als we kijken naar de laatste 4 jaar een toename van 18%.

Tabel 1 Ontwikkeling veiligheid in Utrecht

geregistreerde criminaliteit	2016	2017	2018	2019	16 - '19	18 - '19
totaal aantal misdrijven	29.787	28.110	26.670	26.948	-10%	1%
woninginbraak	1.654	1.474	1.037	925	-44%	-11%
gewelddelicten	2.198	2.059	2.085	2.090	-5%	0%
overvallen	22	14	15	20	-9%	33%
straatroven	140	89	96	105	-25%	9%
autokraak	6.006	5.922	5.025	4.857	-19%	-3%
fietsendiefstal	4.429	4.336	4.021	3.201	-28%	-20%
zakkenrollen	802	700	492	496	-38%	1%
winkeldiefstal	1.472	1.403	1.329	1.458	-1%	10%
bedrijfsinbraak	739	731	734	796	8%	8%

meldingen jongerenoverlast	3.262	3.097	2.865	2.613	-20%	-9%
veiligheidsbeleving	2016	2017	2018	2019	16 - '19*	18 - '19*
onveiligheidsgevoelens in eigen buurt (% wel eens onveilig)	33%	30%	29%	30%	-3%	1%
ervaren jongerenoverlast (% vaak)	24%	21%	21%	19%	-5%	-2%
Bron: Politie Midden Nederland; Inwonersenquête, gemeente Utrecht						
* in procentpunten						

Tabel 1 Ontwikkeling veiligheid in Zuid

geregistreerde criminaliteit	2016	2017	2018	2019	16 - '19	18 - '19
totaal aantal misdrijven	1.929	2.150	1.886	1.637	-15%	-13%
woninginbraak	111	158	103	74	-33%	-28%
gewelddelicten	131	137	109	102	-22%	-6%
overvallen	2	0	0	0	-100%	
straatroven	6	12	4	5	-17%	25%
autokraak	354	618	475	362	2%	-24%
fietsendiefstal	466	302	281	170	-64%	-40%
zakkenrollen	9	13	2	6	-33%	200%
winkeldiefstal	52	63	76	62	19%	-18%
bedrijfsinbraak	49	58	90	60	22%	-33%
meldingen jongerenoverlast	293	346	293	275	-6%	-6%
overlast alcohol en drugs	75	98	97	105	40%	8%
overlast verwarde personen	130	143	163	153	18%	-6%
veiligheidsbeleving	2016	2017	2018	2019	16 - '19*	18 - '19*
onveiligheidsgevoelens in eigen buurt (% wel eens onveilig)	36%	38%	35%	36%	0%	2%
ervaren jongerenoverlast (% vaak)	23%	27%	24%	19%	-4%	-5%
• Bron: Politie Midden Nederland; Inwonersenquête, gemeente Utrecht						
• * in procentpunten						

2.2. Veiligheidsbeleving

In Zuid geeft 36% van de bewoners aan zich wel eens onveilig te voelen in eigen buurt. Dit is hoger dan het stedelijk gemiddelde dat 30% is.

2.3 Ervaren jongerenoverlast en meldingen jongerenoverlast

Op het gebied van de ervaren jongerenoverlast zien we een afname van 6% ten opzichte van vorig jaar waardoor het percentage uitkomt op 19%. (Bron: Inwonersenquête)

Bij de politie zijn in 2019, 275 registraties gemaakt van jongerenoverlast in Zuid. Dat zijn er minder dan in 2018, toen waren het er nog 293. De meeste registraties komen uit Oud Hoograven-Zuid en Tolsteeg.

Bij de Gemeente Utrecht zijn in 2019, 80 meldingen binnen gekomen van jongerenoverlast in de wijk Zuid. Dit zijn er minder dan in 2018, toen zijn er 85 meldingen gedaan.

Meldingen in de categorie jongerenoverlast zijn vaak een verzameling van verschillende soorten overlast, waaronder overlast van drugshandel, afval op straat, verkeers- en parkeeroverlast en geluidsoverlast. Jongerenoverlast wordt niet altijd gemeld, onder andere door intimidatie en angst voor represailles.

2.4. Ontwikkelingen woninginbraak, autokraak en geweld (exclusief huiselijk geweld)

Voor de wijk Zuid is het aantal woninginbraken in 2019 met 28% afgenomen ten opzichte van 2018. Op stedelijk niveau is dit delict afgenomen met 11%. Als we kijken naar de ontwikkeling van woninginbraak de afgelopen vier jaar dan zien we een forse afname met 33%.

Het delict autokraak is afgenomen met 24% ten opzichte van 2018. Stedelijk zien we een afname van 3%. Als we kijken naar de ontwikkeling van de afgelopen vier jaar voor Zuid zien we een kleine toename van 2%. Vooral het gebied Rotsoord blijft het aantal autokraken hoog. Dit wordt in belangrijke mate beïnvloed door bezoekers van horecagelegenheden maar ook door bezoekers van parkeergarage Vaartse Rijn. We maken helaas nog vaak mee dat in dit gebied waardevolle spullen door de automobilist wordt achtergelaten. Het gaat hier veelal om laptops en tassen. Diverse acties in het afgelopen jaar (bewustwordingscampagnes, tekstkarren, banieren, betere verlichting) hebben wel invloed gehad op het gedrag en echter we moeten deze bewustwordingen campagnes regelmatig blijven herhalen. Naast diefstal van spullen uit de auto zien we in de rest van de wijk ook diefstal van auto-onderdelen (o.a. koplampen, airbags, inbouwnavigatie).

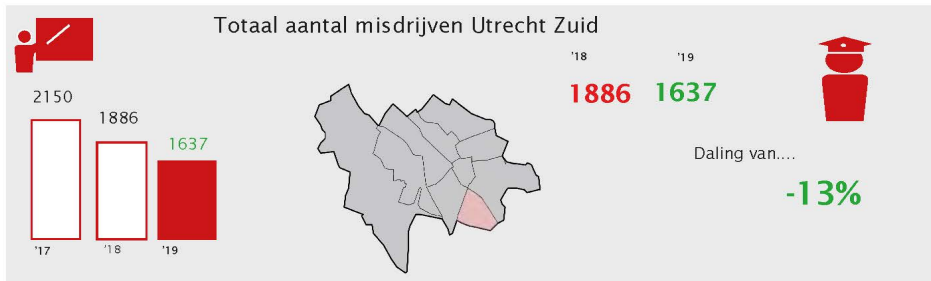
Bij geweld zien we in de afgelopen 4 jaar een afname van 22%. En in het laatste jaar een afname van 6% ten opzichte van 2018. Voor straatroof zien we in 2019 een toename van 25% ten opzichte van 2018, echter het zit hem hier in de kleine getallen in exacte aantallen zien we een toename van 1. Over de afgelopen 4 jaar zien we een afname van 17%.

2.5. Wijkgespreken veiligheid

In 2019 hebben we veel bewoners en ondernemers uit de wijk gesproken om de gemeente en andere veiligheidspartners van input te voorzien op de veiligheidsaanpak. Hieronder een overzicht van de activiteiten:

- Op 19 april in gesprek met bewoners van de Detmoldstraat na beschieting horecapand.
- Op 4 april inzet Social Media Lab vanuit gemeente en politie in Lunetten.
- Op 14 mei ouderavond Do's en don'ts met pubers Da Costaschool
- Op 21 september op de Lunetten dag om burgernet te promotie
- Op 5 oktober start week van de veiligheid. Samen met de brandweer, JOU, Politie en VTHOR en een promoauto autokraak op het Hart van Hoograven gestaan om voorlichting te geven.
- Daarnaast hebben we met verschillende bewoners en ondernemers gesproken het hele jaar door tijdens bewonersavonden, portiekgesprekken en andere overlegvormen in de wijk.

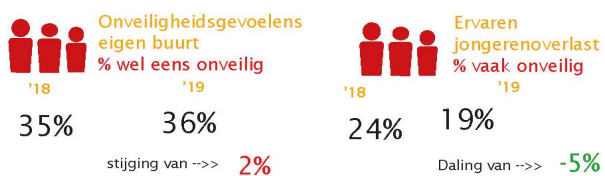
2.5. De cijfers weergegeven in een infografic

Geregistreerde criminaliteit (cijfers politie)

	'18	'19	daling/stijging 2018>2019		'18	'19	daling/stijging 2018>2019
woninginbraak	103	74	-28%	autoinbraak	475	362	-24%
gewelddelicten	109	102	-6%	winkeldiefstal	76	62	-18%
straatroof	4	5	25%	fietsendiefstal	281	170	-40%
overval	0	0	0%	zakkenrollen	2	6	200%
overlast alcohol drugs	97	105	8%	meldingen jongeren overlast	293	275	-6%
				overlast verwarde personen	163	153	-6%

Veiligheidsbeleving

3. Wat gaan we doen in wijk Zuid

In 2020 gaan we door met onze reguliere werkzaamheden in de wijk, gebaseerd op de uitgangspunten van het Integraal Veiligheidsplan en de wijkgesprekken die we vorig jaar gehouden hebben in de wijk Zuid.

Onze missie

In Zuid werken we samen aan een wijk waar mensen veilig kunnen wonen, zich veilig kunnen bewegen en zich veilig kunnen voelen.

Ons Doel

Belangrijke doelen voor de wijk sluiten aan bij de stedelijke doelen: een afname van criminaliteit, toename van het veiligheidsgevoel en het voorkomen en bestrijden van incidenten en verstoringen van de openbare orde.

In 2020 willen we het huidige niveau van veiligheid handhaven en blijven we ook prioriteit geven aan woninginbraak, autokraak en het beperken van jongerenoverlast. Op basis van feiten en meldingen van inwoners wordt samen met de noodzakelijke partners afgestemd over plaats en tijden van inzet. Veiligheid maken we samen. De aanpak is "integraal". Daarmee bedoelen we dat alle inwoners en partners in Zuid hun verantwoordelijkheid nemen. Initiatieven van bewoners en ondernemers die een bijdragen leveren aan het IVP worden ondersteund.

"Ik wil nog wel even benadrukken dat we niet met zijn allen moeten gaan kijken naar: o wat gaat de gemeente doen? Nee, ook zelf nadenken, wat kan ik doen."

Bewoner

Daarnaast gaan we ons komende jaar richten op personen uit de wijk met een veiligheidsrisico. In de meeste gevallen volstaat een reguliere aanpak van dit gedrag door een of meer partners, al dan niet in samenwerking. In sommige gevallen kunnen de partners hierop met hun eigen interventies onvoldoende effectief reageren omdat dit gedrag of de achterliggende problematiek (te) veeleisend is. Er blijkt in die gevallen een geïntegreerde aanpak nodig vanuit meer ketens met procesregie en coördinatie. Vanuit de gemeente coördineren we deze aanpak.

3.1 Monitoren Data

Monitoren van geregisterde criminaliteit (o.a. woninginbraken, overvallen en straatroven), veel voorkomende criminaliteit onder andere autokraken, fietsendiefstal en jongerenoverlast en daar passende maatregelen tegen nemen. Door slimmer gebruik te maken van beschikbare informatiebronnen (informatie-gestuurd werken), kan er gericht en efficiënter ingezet worden op problemen die zich op dat moment voordoen.

3.2 Acteren op meldingen en signalen

We acteren op meldingen van bewoners en ondernemers en werken graag met hen samen. Zij leven en werken in de wijk en zijn onze "ogen en oren". Op de volgende manier geven we hier uitvoering aan:

- Acteren op meldingen en signalen over veiligheid in de wijk van bewoners, andere betrokkenen, samenwerkingspartners, organisaties en belanghebbenden. Wekelijks worden de cijfers van politie geanalyseerd en hotspots benoemd.
- Aanpakken waar mogelijk. Dat betreft bijvoorbeeld inzet op hotspots, beheerafspraken, fysieke maatregelen, cameratoezicht, voorlichting en preventieactiviteiten. De aanpak kan persoons-, delict- of gebiedsgericht zijn of een combinatie daarvan. We sluiten aan bij bestaande uitgangspunten of aanpakken binnen de wijk bijvoorbeeld: Vreedzaam, aanpak autokraak Rotsoord en verbeteren sociale cohesie Rietveldbuurt.
- Anticiperen op actuele ontwikkelingen die onze aandacht vragen (Oud & Nieuw, autobranden, ondermijnende criminaliteit, drugsoverlast, cybercrime).
- De input en uitkomst van een aantal structurele overleggen met onze samenwerkingspartners geven naast meldingen en signalen sturing aan onze inzet. Belangrijke overleggen in dit kader zijn het Handhavingsoverleg, het overleg Aanpak Jeugdgroepen, het Bondgenotenoverleg en de verschillende overleggen met scholen, instellingen, bedrijven en winkeliers.

3.3 Prioriteiten 2020

Binnen onze hier bovenbeschreven reguliere werk, focussen we ons in 2020 op 6 speerpunten. De inspanningen moeten bijdragen aan het herstel van het publieke vertrouwen en het verbeteren van de veiligheidsbeleving van de inwoners.

De 6 speerpunten zijn:

1. Jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit
2. Zorg en veiligheid: lokale persoonsgerichte aanpak
3. Verbeteren sociale cohesie Rietveldbuurt
4. Georganiseerde en ondermijnende criminaliteit
5. Een veiliger digitale stad
6. Veiliger verkeer

Daarnaast blijven wij anticiperen op noodzakelijke andere prioriteiten als die zich voordoen.

3.3.1. Jeugdoverlast en Jeugdcriminaliteit:

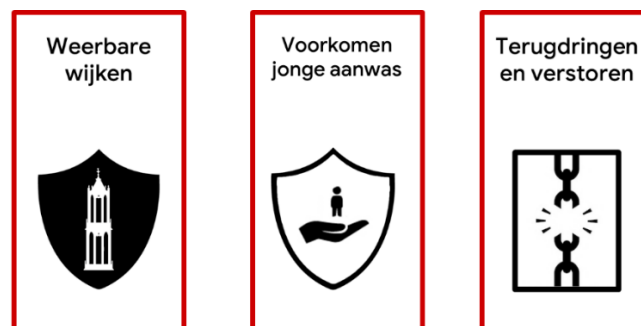
Jongeren vormen een wezenlijk onderdeel van de samenleving. We vinden het belangrijk dat jongeren worden begeleid naar een kansrijke toekomst en dat problemen worden voorkomen. Naast ouders/opvoeders vormen scholen, sportverenigingen, speeltuinen, jongerenwerk, de jeugdgezondheidszorg en tal van andere organisaties hierin een belangrijke ondersteunende factor.

In het kader van preventie van jeugdoverlast is er een divers activiteiten aanbod in de wijk door Jongerenwerk, DOCK, Harten voor Sport en tal van andere organisaties. Ook de Vreedzame School en Halt spelen hierin een rol. Uitgangspunt van de veiligheidsaanpak van jeugdoverlast en –criminaliteit is dat we kansen bieden en dat we grenzen stellen. We tolereren geen overlastgevend en crimineel gedrag.

Samen met politie, Jongerenwerk en Toezicht & Handhaving monitoren we de jeugdoverlast in de wijk. Waar jongeren onvoldoende rekening houden met hun omgeving en overlast veroorzaken, nemen we gerichte maatregelen om de jeugdoverlast zoveel mogelijk te voorkomen en te beperken. De aanpak van jeugdoverlast bevindt zich vaak in het spanningsveld tussen verbinden en aanpakken. Ook hierbij spelen tal van partners een belangrijke rol. Zoals bijvoorbeeld ook de woningcorporaties en de moskee. Het kan gaan om extra inzet op de plek van de jeugdoverlast, maar bijvoorbeeld ook om fysieke maatregelen (weghalen van bankjes, extra verlichting, snoeien) waardoor plekken minder aantrekkelijk worden voor jongeren.

Jongeren die extreem veel overlast veroorzaken of crimineel gedrag vertonen komen in een persoonsgerichte- of groepsgerichte aanpak met als doel de overlast en criminaliteit te verminderen en de jongere(n) toe te leiden naar zorg-/hulpverlening. Uiteraard worden ouders hierbij betrokken.

Daarnaast gaan we het komend jaar ook de aantrekkingskracht die de drugs wereld heeft op jongeren in Hoograven aan pakken en proberen we dit om te zetten in perspectief te bieden.

3.2.2. Zorg en veiligheid: Lokale persoonsgerichte aanpak

In Zuid willen we een bijdragen leveren dat de professionals in het zorg- en veiligheidsdomein nog beter samenwerken met elkaar weten te vinden als er meerder problemen spelen in dit domein. Met name casussen waarin volwassenen én of jongeren “tussen de wal en het schip” dreigen te raken en problemen zich opstapelen. Bijvoorbeeld: psychische klachten, licht verstandelijke beperking of een verslaving. De problemen kunnen zo groot worden dat ze uiteindelijk een gevaar vormen voor zichzelf of hun omgeving wat weer tot gevolg kan hebben dat zij problemen veroorzaken in de buurt. Daarnaast lopen zij ook een grotere kans om zelf slachtoffer van misbruik of criminaliteit te worden. In de verbinding tussen zorg en veiligheid zijn al belangrijke stappen gezet maar we willen hier in 2020 nog verder op investeren. We hebben inmiddels een goed netwerk van hulpverleners die elkaar steeds sneller weten te vinden.

Als iemand structureel voor overlast zorgt of crimineel actief is en er ook zorgen zijn op andere (leef)gebieden dan starten we met wijkpartners een lokale persoonsgerichte aanpak (PGA). Hier zijn we in 2019 mee gestart maar de aanpak vraagt nog verdere bekendheid en een doorontwikkeling. Omdat zorg en veiligheid ook soms conflicteren in belangen of in de aanpak

moeten we dit samen met de betrokken partijen doen. De doorontwikkeling doen we samen met de politie, jongerenwerk, SAVE, buurtteam, GGZ in de wijk en andere partijen als die betrokken zijn bij een casus.

3.3.3. Verbeteren sociale cohesie Rietveldbuurt; buurtpact.

De Rietveldbuurt ligt in Hoograven met in totaal 388 sociale huurwoningen, begrensd door het Kastelenplantsoen en de Montfoortlaan. De flats en de woningen zijn in de afgelopen jaren opgeknapt en gerenoveerd. Maar op het gebied van samenleven, leefbaarheid en veiligheid liggen er nog genoeg vraagstukken.

"Samen doen, schept vertrouwen en maakt verbinding."

Bewoner

Professionals (o.a. woningbouwcoöperatie, buurtpastoraat, buurtteams, jongerenwerk) die in de Rietveldbuurt actief zijn, zien positieve ontwikkelingen maar ook risico's. Bewoners nemen het voor elkaar op en willen elkaar helpen.

De overlast van een jeugdgroep is afgenomen het afgelopen jaar maar de buurt is ook nog kwetsbaar. Er is veel armoede en criminaliteit waar mensen niet graag over praten en geen melding van maken.

De bewoners gaan samen met de organisaties aan de slag om de Rietveldbuurt sociaal te versterken. Bewoners worden betrokken door middel van portiek- en straatgesprekken. Eind 2018 zijn enkele portiekgesprekken gevoerd door de woningbouwcoöperatie in samenwerking met de afdeling veiligheid, die qua deelname en sfeer succesvol waren. In het voorjaar 2020 zullen de portiek- en straatgesprekken worden voortgezet. Doel van de gesprekken is ten eerste van bewoners horen wat zij belangrijk vinden. En ten tweede bepalen welke thema's organisaties en bewoners samen gaan aanpakken.

3.3.4. Georganiseerde en ondermijnende criminaliteit

In Zuid is duidelijk geworden dat er criminele structuren en netwerken in de wijk actief zijn. We zijn in 2019 gestart met een gerichte aanpak op ondermijning en gaan hier in 2020 mee verder. Hiervoor is een apart plan van aanpak opgesteld waarbij interventies worden ingezet met als uitgangspunten; het verstoren van crimineel ondernemersklimaat en het verhogen van de weerbaarheid van kwetsbare sectoren/gebieden in de wijk. In de aanpak richten wij ons op de georganiseerde en ondermijnende criminaliteit. In deze aanpak wordt een vraagstuk vanuit meerdere invalshoeken benaderd en ook de oplossing is meervoudig. Een dergelijke aanpak kan niet slagen zonder de samenwerking met bewoners en ondernemers. Samen met bewoners wordt de buurt versterkt: misdaad mag niet lonen, misdaad is niet normaal en als overheid én buurt accepteren we crimineel gedrag niet.

3.3.5 Een veiliger digitale stad

In 2020 is de inzet erop gericht om een beter beeld te krijgen van de slachtoffers, daders en fenomenen. Dat doen we onder andere samen met politie en de onderwijsinstellingen. Bij preventieactiviteiten en in communicatie uitingen wijzen we bewoners, studenten en ondernemers op preventiemaatregelen die kunnen worden ondernomen om ook in het digitale domein veiliger te zijn.

3.3.6 Veiliger verkeer

In de wijk noemen veel bewoners de verkeersveiligheid een belangrijk thema. Vooral asociaal en gevaarlijk verkeersgedrag door weggebruikers worden als een probleem ervaren. Onveilig rijgedrag geeft reële gevaren, veroorzaakt een gevoel van onveiligheid en ondermijnt het gezag. We gaan door met de uitvoering van het gemeentelijke programma verkeersveiligheid. Dit jaar maken we een start met verkeersveiligheid onderdeel te maken van de wijkaanpak of een specifieke gebiedsgerichte aanpak. Op basis van zicht op gedrag maken we afspraken met politie over de locaties, momenten en doelgroepen ten aanzien van de handhaving. Waar mogelijk zetten we het instrument communicatie in om de activiteiten te versterken".

Ten slotte

Mocht u vragen of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit wijkveiligheidsplan, laat het ons weten. U kunt hiervoor contact opnemen met het secretariaat van afdeling veiligheid secretariaatveiligheid@utrecht.nl, telefoon 14 030 en vragen naar Jeroen van der Linde, Jeanine Bos – van Zwam of John Verheyen.